

TROMS OG FINNMARK STATSADVOKATEMBETER

Politimesteren i Troms
postboks 6132
9291 Tromsø

Deres ref.:

Vår ref.:
201801196-2LF

Dato:
14. desember 2018

INSPEKSJON AV TROMS POLITIDISTRIKT 2018

1. Bakgrunn og formål:

Troms politidistrikt ble sist inspisert av statsadvokatene i november 2017, se inspeksjonsrapport av 20. desember 2017.

Det vises til Riksadvokatens mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2018 – politiet og statsadvokatene, punkt VI med hensyn til formål og gjennomføring av inspeksjoner av politidistriktene.

2. Planlegging og gjennomføring:

Politimesteren ble ved brev av 27. august 2018 orientert om inspeksjonen og planen for denne. Det ble her opplyst at statsadvokatene er særlig opptatt av om det foreligger tilstrekkelig kompetanse, ressurser og rutiner for etterforskning av større og alvorlige saker, særlig seksuallovbrudd, familievoldssaker, alvorlige volds-, narkotika-, trafikk-, fiskeri- og økonomiske straffesaker og i tillegg til inndragning av utbytte. Det ble videre opplyst at statsadvokatene er opptatt av hvordan implementeringen av prosjekt nytt politidistrikt er gjennomført, herunder med særlig vekt på organiseringen av etterforskning og påtalehåndtering av straffesakene.

Det ble videre vist til Riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv for inneværende år, se under punkt VI, hvoretter statsadvokatene ved tilsyn av politidistriktene i 2018 skal rette særskilt oppmerksomhet mot;

- Hvorvidt riksadvokatens krav til etterforskningen generelt og i den enkelte sak formidles og følges, ser herunder politiets internrevisjons rapport nr. 2017/1 – Formidling av faglige føringer og krav.
- Hvorvidt politidirektoratets instruks om bruk av informasjon fra EFE (Økokrims enhet for finansiell etterforskning) etterleveres, se brev av 15. februar 2017 – 201300886 513.1 til politidistriktene.
- Hvorvidt riksadvokatens brev av 4. desember 2014 til politimesterne – retningslinjer for henleggelse av saker om mistenkelig dødsfall – etterleveres.

- Hvorvidt objektivitetskravet, se straffeprosessloven § 226 tredje ledd, etterleves.
- Ordningen med Felles straffesaksinntak (FSI) i et kvalitetsperspektiv.

Som kjent har også statsadvokatene gjennomført en kvalitetsundersøkelse av politidistriktets straffesaksbehandling inneværende år. Det vises om dette til Riksadvokatembetets rapport nr. 2/2018, særlig fra side 140 flg., hvor Troms politidistrikt særskilt omhandles. Det vises atter til Riksadvokatembetets og statsadvokatenes gjennomgang av denne rapporten i VTC-møte med politidistriktet den 27. november 2018..

Statsadvokatene hadde i forkant av inspeksjonen gjennomgått relevante rapporter fra STRASAK, PSV, tilbakemeldinger til politidistriktet for straffesaksbehandlingen i 2017 og pr. første halvår av 2018 samt gjenparter av enkelte påtegningsark (internt arkiv her) til politidistriktet.

Inspeksjonen av Troms politidistrikt ble gjennomført slik:

<u>Onsdag 14.11.</u>	<u>Troms politidistrikt, Tromsø:</u>
09.00 – 10.30	Møte med politimesteren og visepolitimesteren
10.30 – 12.30	Møte med lederen for felles påtaleenhet m/lederteam, inkl. lunch.
12.30 – 14.00	Møte med lederen for FEFE m/lederteam.
14.00 – 15.30	Møte med lederen og fast jurist for FSI
<u>Torsdag 15.11.</u>	<u>Troms politidistrikt, pr VTC:</u>
11.00 – 13.00	Møte med lederen for GDE Harstad m/lederteam
<u>Fredag 16.11.</u>	<u>Troms politidistrikt, Tromsø (parallele sesjoner):</u>
09.00 – 14.00	Møte med avsnitt for etterforskning av økonomi og miljø
09.00 – 10.30	Møte med lederen for Tromsø politistasjon
10.30 – 12.00	Møte med lederen for PST-enheten
12.00 -	Oppsummering med politimesteren, inkl. lunch

Statsadvokat Torstein Lindquister og førstestatsadvokat Lars Fause gjennomførte inspeksjonen i Tromsø og Harstad. Statsadvokat Tor Børge Nordmo gjennomførte inspeksjonen av Økoteamet.

Av hensyn til politimesterens reisefravær, ble oppsummeringen flyttet til og deretter gjennomført onsdag den 21. november.

3. Straffesaksbehandlingen i Troms politidistrikt:

3.1. Straffesaksutviklingen

Grunnet etableringen av "nye Troms politidistrikt" pr. 31. mai 2017, hvor politimesteren i Troms overtok deler av gamle Midtre Hålogaland politidistrikt, foreligger ingen tilgjengelige statistikker – som det er relevant å sammenligne med – forut for dette. Det er slik krevende å kommentere klassiske utviklingstrekk for straffesaksutviklingen over tid.

	I Fjor	I År	Diff	Diff %
ØKONOMI	389	486	97	24,9 %
VINNING	1 754	1 556	-198	-11,3 %
VOLD	727	880	153	21,0 %
SEDELIGHET	201	297	96	47,8 %
NARKOTIKA	911	1 132	221	24,3 %
SKADEVERK	319	332	13	4,1 %
MILJØ	136	112	-24	-17,6 %
ARBEIDSMILJØ	23	28	5	21,7 %
TRAFIKK	1 600	1 616	16	1,0 %
ANNEN	945	1 035	90	9,5 %
UNDERSØKELSESSAKER	282	377	95	33,7 %
Totalt	7 287	7 851	564	7,7 %

Slik statsadvokatene forstår JUS066, antas økningen i antallet anmeldte forhold i det alt vesentlige å skyldes nettopp den omstendighet at politidistriktets geografiske område ikke er identisk i samme periode av 2017 som samme periode så langt i 2018.

3.2. Saksbehandlingstid

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden var pr. 1. november 2018 på 83 dager, hvilket er et tilfredsstillende resultat. Til sammenligning var gjennomsnittlig saksbehandlingstid i samme periode i fjor på 82 dager. Landsgjennomsnittet er så langt 100 dager.

	Påtaleavgjorte saker		Påtaleavgjorte saker		Gj.snittlig saksbeh.tid	
	Totalt	Ikke			Totalt	Oppklart
		Oppklart	Oppklart	Oppklart		
ØKONOMI	476	179	133	42,6 %	65	140
VINNING	1 715	906	531	37,0 %	44	90
VOLD	862	284	542	65,6 %	125	131
SEDELIGHET	211	85	112	56,9 %	154	167
NARKOTIKA	1 096	193	889	82,2 %	85	84
SKADEVERK	326	181	118	39,5 %	53	69
MILJØ	117	32	78	70,9 %	95	101
ARBEIDSMILJØ	30	1	16	94,1 %	218	250
TRAFIKK	1 695	183	1 477	89,0 %	56	56
ANNEN	1 068	170	773	82,0 %	71	67
Totalt	7 596	2 214	4 669	67,8 %	72	83

Statsadvokatene finner grunn til å bemerke at gjennomsnittlig saksbehandlingstid for arbeidsmiljø saker (250 dager) fremstår som vesentlig for lang. For de øvrige kategorier finner en etter omstendighetene intet særskilt å bemerke nå.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for de prioriterte (oppklarte) voldssakene (JUS 605) var pr. 1. juli 2018 (sist tilgjengelige tall i STRASAK) på 127 dager, hvilket er betydelig mer enn den sentralt fastsatte fristen på 90 dager. Det vises videre til monitor i PSV pr. i dag som under punkt 4.2. viser at 46,9 % av sakene har påtalevedtak innenfor frist. Se også under punkt 4.7 hvor den gjennomsnittlige saksbehandlingstid for oppklarte saker er 119 dager. Under punkt 4.4 fremgår videre at sakene i gjennomsnitt er til etterforskning i 81 dager og ved påtaleenheten i 28 dager.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for saker (totalt) med gjerningsperson under 18 år (U18) er pr første halvår (sist tilgjengelige tall i STRASAK) 52 dager (JUS613), hvilket er noe mer enn den sentralt fastsatte frist på 42 dager. Det vises videre til monitor i PSV som pr dags dato viser at 65,7 % av sakene har påtalevedtak innenfor frist. Av punkt 3.7. fremgår at den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden totalt er 51 dager. Under punkt 3.4 fremgår at sakene i gjennomsnitt er til etterforskning i 39 dager og ved påtaleenheten i 19 dager.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for voldtektssaker (straffeloven §§ 291-294) er pr. 1. juli 2018 manuelt beregnet til 165 dager (se JUS306 for statistikkgruppe 1451 – 1455), hvilket også er mer enn Riksadvokatens målsetning på 130 dager fra anmeldelse til påtalevedtak. Det vises videre til monitor i PSV under punkt 6.1. som viser en gjennomsnittlig saksbehandlingstid pr i dag er 165 dager. Også dette er mer enn Riksadvokatens målsetning.

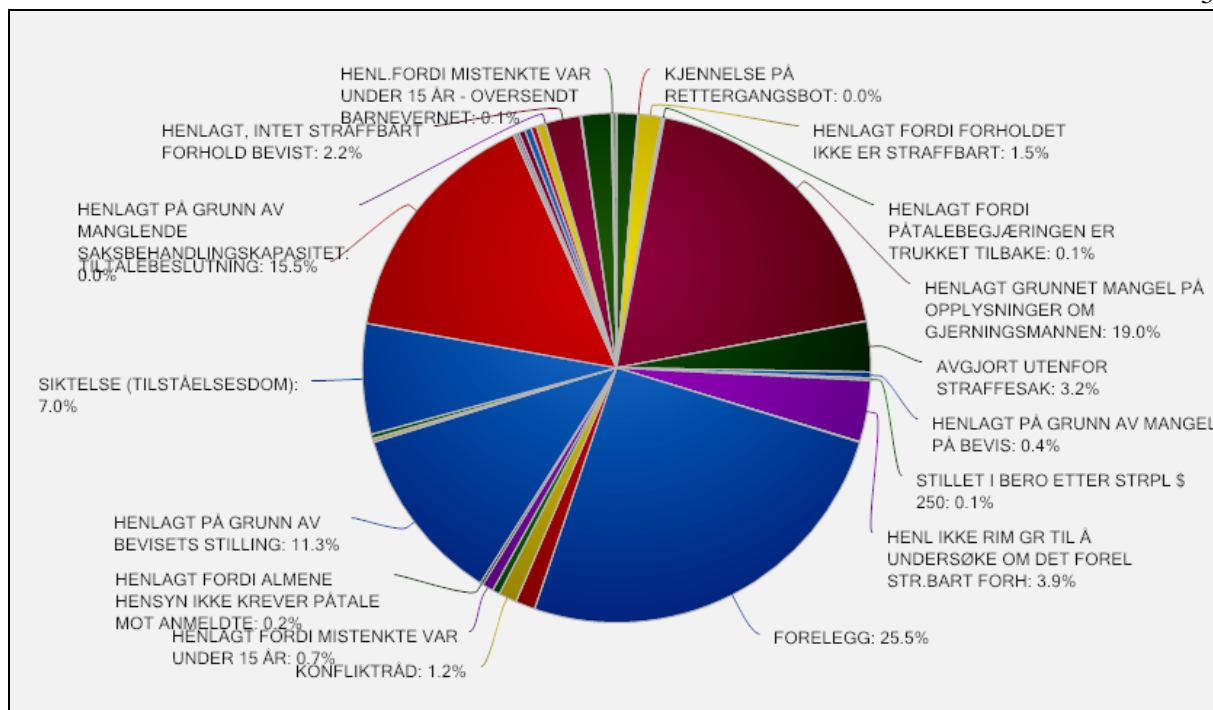
Kort oppsummert er politidistriktets gjennomsnittlige saksbehandlingstid samt gjennomsnittene for den enkelte hovedkategorier av straffesaker tilfredsstillende. Samtidig må politidistriktet ta grep for å bringe fremdriften av de prioriterte straffesakene, nemlig av de prioriterte voldssaker, ungdomssaker og voldtektssaker som nevnt, til det bedre. Slik statsadvokatene leser tallene nå, må denne oppgaven fortsatt adresseres både til etterforskningsenhetene og til påtaleenheten.

3.3. Oppklaring og irettføring

Andelen oppklarte straffesaker (andelen positive påtalevedtak) totalt pr. 1. november 2018 er 67,8 %, hvilket er tilfredsstillende. Til sammenligning var gjennomsnittlig oppklaringsandel totalt for politidistriktet i 2017 på 63,8 %. Det vises videre til at landsgjennomsnittet nå er 50,0 %.

Andelen oppklarte vinningssaker er 37,0 %, hvilket er positivt. Det samme gjelder oppklaringsandelen for voldssaker (65,6 %) og for sedelighetssaker (59,9 %). Det vises for øvrig til tabellen foran under punkt 3.2 – JUS316.

Når det gjelder politidistriktets praktisering av og fordeling av avgjørelseskoder, vises til monitor i PSV under punkt 2.5 - fordeling av avgjørelseskoder. Denne grafiske fremstillingen viser – etter det statsadvokatene forstår – prosentvis fordeling av de ulike typer påtalevedtak av totalen pr i dag:

Som det fremgår fordeler de ulike typer positive påtalevedtak seg slik:

- Tiltalebeslutning: 15,5 %
- Siktelse med tilståelsesdom: 7,0 %
- Forelegg: 25,5 %
- Påtaleunntatelse: 1,0 %
- Konfliktråd: 1,2 %

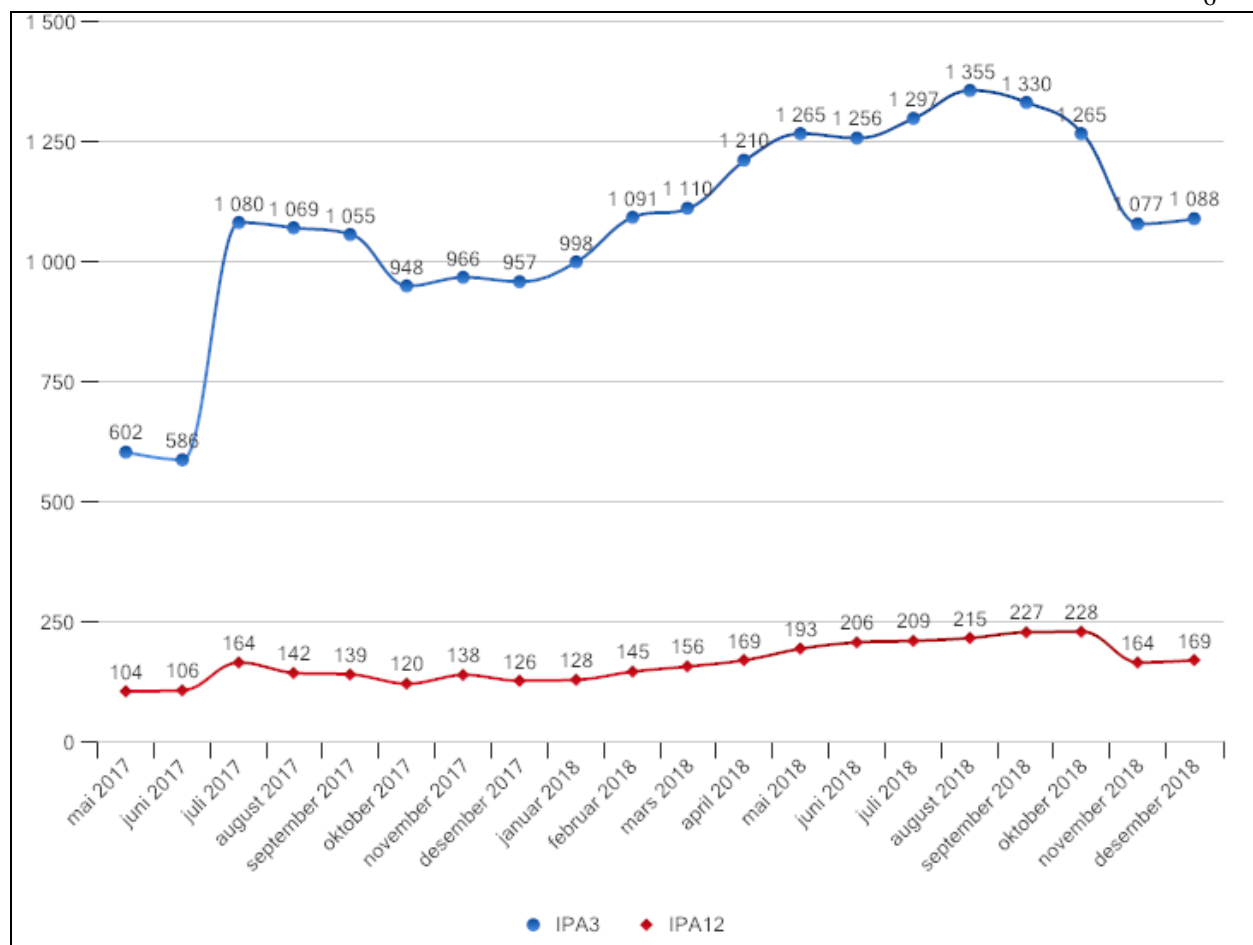
Siden denne beregningsmåten for andelen påtalevedtak av totalen er ny (statsadvokatene beregnet tidligere manuelt prosentvis fordeling tiltalebeslutninger, forelegg osv. av antall oppklarte saker), er det krevende å påvise eller kommentere eventuelle utviklingstrekk fra halvår til halvår nå.

Statsadvokatene legger imidlertid til grunn at forekomsten av eksempelvis henleggelseskode 103 *Henlagt idet intet straffbart forhold anses bevist* – en avgjørelseskode som regnes som oppklart forhold – er liten, nemlig utgjør en andel på 2,2 %.

3.4. Restanser

Som det fremgår av de detaljerte fremstillinger i monitor i PSV under punkt 5.1 – antall restanser, har politidistriktets beholdning av påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker vært under en viss negativ utvikling siden årsskiftet, dog slik at denne utviklingen er snudd til de bedre de siste to månedene.

Det vises om dette til følgende grafiske fremstilling:

Pr. i dag har politidistriktet 1.088 ikke påtaleavgjorte straffesaker eldre enn 3 måneder, hvilket i følge monitor i PSV utgjør en restansegrad på 11,2 %. Det nasjonale kravet er som kjent på 10 %. Antall ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 12 måneder er p.t. 169 og utgjør en restansegrad på 1,7 %. Det nasjonale kravet er her på 2 %.

Selv om politidistriktet har noe større beholdning av restanser enn de nasjonale målsetninger tilsier, legger statsadvokatene til grunn at restansesituasjonen for de ikke påtaleavgjorte straffesakene er under tilfredsstillende kontroll. Det er her gjort en utmerket innsats fra politidistriktets side siden august med å bygge restansene ned.

Politidistriktet hadde ved årsskiftet en restanse på 2.027 påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker. Av dette var 1.696 saker eldre enn 3 måneder og 736 eldre enn 12 måneder. Pr. 1. november 2018 er status i det alt vesentlige uforandret. Den samlede restansen er på 2.102 saker hvorav 1.651 saker er eldre enn 3 måneder og 818 saker er eldre enn 12 måneder.

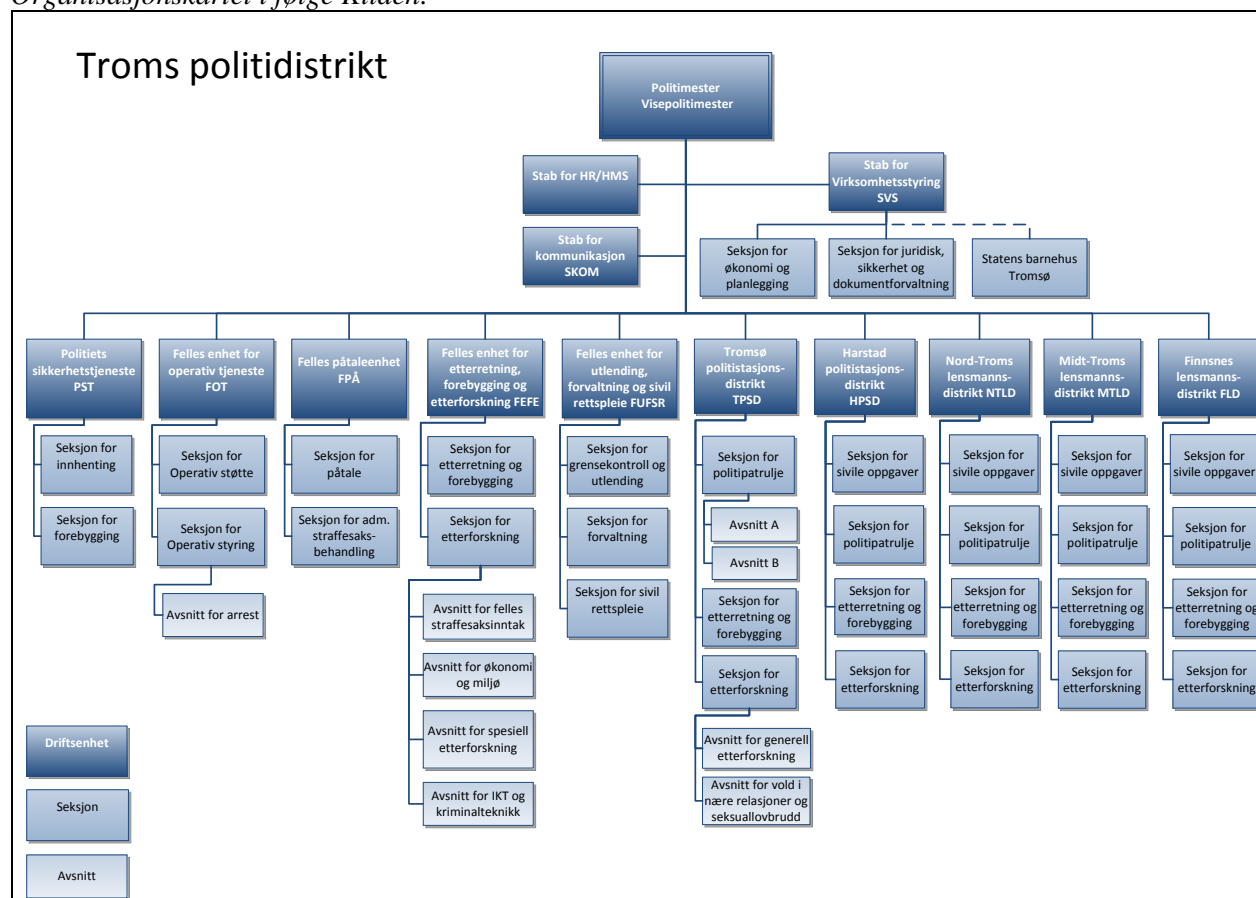
Statsadvokatene legger etter dette til grunn at også restansene hva gjelder de påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige sakene er under tilfredsstillende kontroll.

4. Referater fra inspeksjonen:

4.1. Møte med politimester og visepolitimester:

Politimesteren innledet med en grundig beskrivelse av politidistriktets organisering, ledelse og drift. Herunder ble organisering i lys av prosjekt nytt politidistrikt (PNP), organisering av etterforskning og restansesituasjonen særskilt nevnt.

Organisasjonskartet i følge Kilden:

Statsadvokatene legger til grunn at det siden forrige inspeksjon er lagt ned et planmessig, systematisk og betydelig arbeide med å etablere politidistriktets nye struktur, herunder med å bemanne og driftssette de mange og nye funksjonene.

For så vidt gjelder straffesaksbehandlingen, gjennomgikk politimesteren restansesituasjonen, se foran om dette under punkt 3.4, og for hvilke faktorer som har spilt inn og hvilke tiltak som er iverksatt. Herunder opplyst at etableringen av PNP har tatt mye energi både organisatorisk og fordi mye personell er flyttet rundt i organisasjonen. Ett særlig trekk er at erfarne ledere og etterforskere har gått over i nye stillinger samtidig som det har vært krevende å erstatte disse.

Felles enhet for etterretning, forebygging og etterforskning (FEFE) og felles straffesaksinntak (FSI) ble særskilt diskutert, herunder hvordan ordningen med FSI kan bidra i et kvalitetsperspektiv. Politimesteren opplyste at de i den senere tid har rettet fokus mot ledelse og styring av politidistriktet. Det ble herunder gitt flere eksempler på hvilke konkrete tiltak som er iverksatt. En fellesnevner er at politidistriktenes felles enheter, herunder FSI, skal jobbe mot hele organisasjonen for slik å skape dynamikk, samhandling og læring.

Statsadvokatene gjennomgikk formål med og plan for inspeksjonen. Herunder ble de særskilte tema for årets inspeksjon tatt opp, se foran om dette. Enkelte detaljer og særskilte problemstillinger/spørsmål ble herunder diskutert.

4.2. Møte med påtaleleder m/lederteam.

Felles påtaleenhet ved Troms politidistrikt er som i fjor organisert i to seksjoner under påtalelederen; seksjon for påtale og seksjon for administrativ straffesaksbehandling. Seksjon for påtale er nå bemannet med til sammen 24 politiadvokater, inklusive seksjonspåtalelederen. I tillegg kommer leder for felles påtaleenhet. Av disse 24 er 5 politiadvokater steds plassert i Harstad, 3 på Finnsnes og de øvrige 15 i Tromsø. P.t. er det 3 politiadvokater som ikke er meddelt utvidet påtalekompetanse. Det kan atter nevnes av 2 politiadvokater har særskilt ansvar for saker som håndteres av politidistriktets avsnitt for økonomi og miljø, mens 1 jurist er knyttet til FSI. Seksjon for administrativ straffesaksbehandling er besatt av 12 sivilt ansatte inklusive seksjonslederen.

Påtalelederen gjennomgikk straffesaksbehandlingen så langt i år. Særlig restansesituasjonen ble diskutert. Herunder lagt til grunn at påtaleenheten er tilfredsstillende bemannet og løser sine oppgaver på en tilfredsstillende måte på alle nivå. Videre opplyst at påtalelederen monitorerer straffesaksutviklingen og straffesakshåndteringen innen hele politidistriktet. Det rettes herunder særlig fokus på samhandlingen mellom politidistriktets felleseenheter og de geografiske driftsenhetene. Når det gjelder fordeling av straffesaker mellom felleseenheter og de geografiske driftsenhetene, er dette regulert i egen straffesaksinstruks/"trekk-instruks" pr. 1. april 2018.

FSI ble særskilt diskutert i et kvalitetsperspektiv. Påtalelederen opplyste at FSI håndterer og ferdigstiller et tilfredsstillende antall saker med tilfredsstillende tempo, hvilket klart avlastar de geografiske driftsenhetene og påtaleenheten. FSI utfører videre tilfredsstillende monitorering av straffesakene i deres initiale fase og gir svært verdifull støtte og etterforskningsledelse til særlig politipatruljene. Påtalelederen er atter tilfreds med at FSI gir prioriteringer og utarbeider etterforskningsplaner for straffesakene som fordeles videre til de geografiske driftsenhetene.

Statsadvokatene trakk frem og gjennomgikk riksadvokatens brev av 4. desember 2014 hvor det er gitt retningslinjer for henleggelse av saker om mistenkelige dødsfall. Det er enighet om at disse retningslinjene er godt implementert i politidistriktets rutiner. Samtidig er det viktig for statsadvokatene å minne om riksadvokatens retningslinjer og at det gjennomføres obduksjon der hvor dette av etterforskningsmessige hensyn er nødvendig.

Atter opplyst at også påtaleenheten er godt i gang med obligatorisk årlig opplæring OÅO i tillegg til at flere jurister har gjennomført eller gjennomfører ulike kurs ved politihøgskolen (PHS). Forholdet mellom OÅO ble diskutert. Påtalelederen ønsker at statsadvokatene på sikt koordinerer tema for påtalemøtet med PHS og OÅO.

Enighet om at statsadvokatene innkaller påtalelederen og påtaleavsnittslederen til et møte primo 2019 for å gjennomgå og drøfte hvordan dette årets fagledelse av politidistriktet best kan gjennomføres. Statsadvokatene sender innkalling.

4.3. Møte med lederen for FEFE m/lederteam.

Lederen gjorde rede for organisering, struktur, bemanning og formål med organiseringen av felles enhet for etterretning, forebygging og etterforskning (FEFE). Enheten har i det vesentlige samme struktur som beskrevet i rammer og retningslinjer fra Politidirektoratet og består av seksjon for etterforskning og seksjon for forebygging og etterretning. Seksjon for etterforskning er igjen organisert med avsnitt for felles straffesaksinntak, avsnitt for økonomi og miljø, avsnitt for spesiell etterforskning og avsnitt for IKT og kriminalteknikk. Det vises for øvrig til figuren foran under kap. 4.1. Atter opplyst at de ulike koordinator-stillingene til politidistriktet er organisert under seksjon for forebygging og etterretning.

Operasjonaliseringen av etterforsklingsløftet ble særskilt diskutert. Opplyst at FEFE jobber aktivt med utvikling av de ulike former for fagansvar og kvalitetsoppfølging. Når det gjelder OÅO har det oppstått visse problemer med gjennomføringen siden det er krevende å samle og nå ut til alt operativt personell. Det oppleves atter krevende at patruljestykken både skal gjennomgå årlig IP-trening og OÅO, hvilket fører med seg et uforholdsmessig stort ressursuttak, hvilket igjen går ut over blant annet kapasiteten til å etterforske straffesaker.

Lederen opplyste at FEFE forholder seg til politidistriktets "trekk-instruks" når det gjelder fordeling av saker til etterforskning mellom dem og de geografiske driftsenhetene. P.t. har FEFE om lag 100 straffesaker til etterforskning. De fleste av disse sakene følges opp av avsnitt for økonomi og miljø. En særskilt omfattende og krevende etterforskingssak som p.t. er lagt til avsnitt for spesiell etterforskning ble også nevnt. Lederen opplever at gjeldende "trekk-instruks" virker på en tilfredsstillende måte.

FSI i et kvalitetsperspektiv ble diskutert. Lederen viste til den nærmere redegjørelse som vil bli gitt av lederen for FSI, men erfarer så langt at FSI har svart til forventningene.

Etterforskning av alvorlig organisert kriminalitet, alvorlig arbeidslivskriminalitet og alvorlig økonomisk kriminalitet ble diskutert. Lederen gjorde rede for de kapasitetsmessige utfordringer som gjelder, men er enig i og gir sin fulle tilslutning til de føringer som er gitt i riksadvokatens mål og prioriteringer for etterforskningen i 2019.

Lederen opplyste at innen primo 2019 vil de aller fleste stillingene i FEFE være besatt og operative. Han har stor tro på at virkningen av politireformen, allerede på kort sikt, vil være flere oppklarte og kvalitetsmessig bedre etterforskede straffesaker.

4.4. Møte med lederen for FSI og jurist for FSI

Lederen gjorde rede for organisering, struktur, bemanning og formål med organiseringen av felles straffesaksinntak (FSI). Enheten har i det vesentlige samme struktur som beskrevet i rammer og retningslinjer fra Politidirektoratet og er bemannet med en leder, en fast politiadvokat, fire etterforsklingsledere, tre etterforskere og to administrativt ansatte. FSI ligger lokalisert vegg i vegg med operasjonssentralen.

Enhetens primære oppgave er å bidra med etterforsklingsledelse i sakenes initialfase, noe de så langt opplever de langt på vei har lyktes med. Videre er det en målsetning å bidra til kvalitetsheving i den enkelte sak, gi råd og veiledning til den enkelte etterforsker, samt belyse generelle trender og rette søkelys der det avdekkes forbedringspotensialer i etterforsklingsarbeidet. Ressurssituasjonen er imidlertid krevende og ved prioritering går etterforsklingsledelse i initialfasen foran andre ønskede oppgaver.

Et velfungerende FSI avhenger av stabil og robust bemanning. Det ble påpekt at det er utfordringer med å rekruttere kompetent personell og ikke minst holde på disse over tid. Dette er p.t. en gjennomgående utfordring i etaten og gjør seg også gjeldende ved FSI.

Statsadvokaten vil påpeke at dersom FSI skal fungere etter intensjonene, kreves det at erfarne og dyktige etterforskere fyller rollene over tid, slik at etterforskningen i initialfasen blir så god og målrettet som mulig. I forlengelsen av dette kan det reises spørsmål om FSI er operativ i tilstrekkelig stort omfang rent tidsmessig. Det ble opplyst at FSI er bemannet på dagtid alle dager i uka. Kritiske saker som oppstår kvelds- og nattestid ivaretas av OPS og jourhavende. I en ideell verden ville det vært ønskelig med FSI operativt også kvelds- og nattestid, men er neppe realistisk ressursmessig.

Statsadvokaten er styrket i troen på at opprettelsen av FSI bidrar til forhøyet kvalitet på etterforskningen, særlig i initialfasen. Raske og riktige avgjørelser vil totalt sett være en god investering for politidistriktet.

4.5. Møte med lederen for GDE Harstad m/lederteam – pr. VTC:

Lederen for Harstad politistasjonsdistrikt gjorde rede for organiseringen og bemanning av den geografiske driftsenheten. Som det også følger av organisasjonskartet i kapittel 4.1. foran, er stasjonen organisert med en seksjon for sivile oppgaver, en seksjon for politipatrulje, en seksjon for etterretning og forebygging og en seksjon for etterforskning. Herunder opplyst at det er til sammen 13 stillingshjemler på etterforskningsseksjonen, hvilket er en styrking med to hjemler siden forrige inspeksjon.

Lederen opplyste at etterforskningsseksjonen har hatt en del vakanser fram mot sist sommer, men at dette nå har endret seg til det bedre. Samtidig er det fremdeles slik at det i det vesentlige er unge og nyutdannede politifolk som søker på ledige stillinger ved seksjonen. Det oppleves derfor som krevende å rekruttere politifolk med ønsket erfaring og kompetanse. Atter oppleves det som krevende at det fortsatt er stor turnover ved avdelingen, hvilket beskrives som gjennomtrekk med seksjon for politipatrulje som mål.

Restansesituasjonen ble diskutert. Lederen opplyste at de den senere tid har jobbet systematisk og målrettet for å bringe restansene ned til et ønskelig nivå. Herunder opplyst at politistasjonsdistriktet i den senere tid har lagt ned betydelige ressurser i to større sakskompleks. Begge disse er nå oversendt til statsadvokatene med innstilling om påtalevedtak.

FSI ble diskutert. Lederen har så langt gode erfaringer med både FSI både hva gjelder monitorering av straffesakene, med saksflyt og med utarbeidelse av etterforskningsplaner. Også politipatruljene opplever at FSI gir både avlastning for ulike oppgaver samt meget verdifull etterforskningsstøtte og ledelse. Lederen ønsker slik at FSI gjerne utvider sine åpningstider til å omfatte en større del av døgnet enn kun dagtid (08.00 – 16.00) ble diskutert.

Forholdet til og samhandlingen med de øvrige seksjoner og avsnitt ble diskutert. Lederen opplever at gjeldende "trekk-instruks" virker på en tilfredsstillende måte.

Innsatsen mot bekjempelse av grov og organisert narkotikakriminalitet, alvorlig arbeidslivskriminalitet og alvorlig økonomisk kriminalitet ble diskutert. Lederen opplever klare kapasitetsmessige utfordringer, men er samtidig vel kjent med de føringer som er gitt i riksadvokatens mål og prioriteringer for etterforskningen i 2019.

Forholdet til barnehuset ble diskutert. Særlig løftet frem hvorvidt avhør skal skje i Tromsø eller ved egnet avhørsrom ved politistasjonen i Harstad. Statsadvokatene viste her til brev til politimesteren i Troms av 22. september 2017, *Tilsyn med og vurdering av politiets oppfølging av saker hvor det er gjennomført tilrettelagte avhør*, under punkt 5 b). Det vises atter til straffeprosessloven § 239 f.

4.5. Møte med leder for avsnitt for økonomi og miljø og tre politiadvokater med særansvar for øko- og miljøraker

Leder redegjorde for bemanning, kompetanse og saker under etterforskning på avsnittet. Avsnittet har i dag ni ansatte; leder, fire polititjenestemenn og fire spesialefterforskere. Alle har lang erfaring, med både formal- og realkompetanse på feltet. Avsnittet er imidlertid fortsatt ikke fullt bemannet, da to stillinger er ubesatte. Det er heller ikke ansatt eller pekt ut noen bo-koordinator.

Avsnittet har p.t. 81 sakskompleks, hvorav 29 er over et år. Resultatet er forverret siden i fjor. Dette skyldes i hovedsak manglende kapasitet. Det er en utfordring å ha tilstrekkelig påtalekapasitet og etterforskningskapasitet til stede samtidig. Det svekker avsnittets kapasitet til å ta egne saker at spesialefterforskerne utfører mange bistandsoppgaver for andre enheter i politidistriktet. Avsnittet har dog et distriktsansvar, men det svekker egen oppgaveløsning. OÅO representerer også et merkbart ressursuttak både på påtale- og etterforskersiden

Det er tre politiadvokater som har distriktsansvar for økonomiske straffesaker. Politiadvokatene redegjorde for sakstrekk og samhandling med avsnittet. Avsnittet har etterforskningsansvaret bare for de alvorlige sakene. Politiadvokatene opplever tidvis at saker etterforsket av GDE ikke har samme kvalitet som saker etterforsket av avsnitt for økonomi og miljø. Saker om miljøkriminalitet fordeles hovedsakelig til GDE. Politiadvokatene opplever at muligheten til å styre etterforskningen er svekket etter at ny organisasjon er innført.

Det er fortsatt ikke noen systematisk kompetanseoverføring fra avsnittet til GDE'ene. GDE tar kontakt ved behov.

Angående politidirektoratets instruks om bruk av informasjon av EFE, jf. brev av 15. februar 2017, så er avsnittet kjent med EFE sin rolle og at de kan rette forespørsler dit. Ved søk på personer og foretak i Indicia vil de se EFE sine meldinger/rapporter. Avsnittet kjenner ikke til at distriktet har noe systematisk tilbakemeldingsregime til EFE og heller ikke om dette er satt i system i politidistriktet.

Slik statsadvokaten ser det, er avsnittet i en heldig situasjon i den forstand at etterforskerne/spesialefterforskerne er erfarne og dyktige. Den samlede kapasiteten er likevel strukket og denne svekkes i tillegg av avgivelser. Saksfordeling til GDE kan avhjelpe situasjonen, men dette fordrer at kompetansen styrkes der og at det ikke faller på påtaleansvarlig alene å sørge for at resultatet av etterforskningen er av tilstrekkelig kvalitet ifm. påtaleavgjørelse.

4.6. Møte med lederen for Tromsø politistasjon m/lederteam:

Lederen for Tromsø politistasjonsdistrikt gjorde rede for organiseringen og bemanning av den geografiske driftsenheten. Som det også følger av organisasjonskartet i kapittel 4.1. foran, er stasjonen organisert med en seksjon for politipatrulje, en seksjon for etterretning og forebygging og en seksjon for etterforskning. Seksjonen for etterforskning er igjen organisert i et

avsnitt for generell etterforskning og i ett avsnitt for vold i nære relasjoner og seksuallovbrudd. Herunder opplyst at det er til sammen 25 stillingshjemler på etterforskningsseksjonen. Gjort rede for hvordan straffesakene fordeles mellom de to avsnittene.

Opplyst at de fleste stillingene ved etterforskningsseksjonen er besatt, men at det har vært krevende å rekruttere tilstrekkelig erfarent og kvalifisert personell. Atter kommer stor turnover hvor særlig unge tjenestemenn og kvinner søker seg over til seksjonen for politipatrulje.

Balansen mellom OÅO og etterforskning av prioriterte straffesaker ble trukket frem. Herunder opplyst at OÅO, herunder i kombinasjon med årlig IP-trening, fører til et uforholdsmessig stort ressursuttak, hvilket igjen går ut over blant annet kapasiteten til å etterforske straffesaker.

Politiarbeid på stedet ble diskutert, herunder hvordan dette arbeidet støttes av FSI. Dette samarbeidet oppleves som meget positivt av politipatruljene både hva gjelder avlastning av arbeidsoppgaver samt etterforskningsstøtte og etterforskningsledelse. *Samtidig ble det påpekt viktigheten av god faglig kompetanse i FSI, slik at man unngår å gjenta etterforskningsskritt som kunne vært utført tidlig i samråd med FSI.*

Straffesaksutviklingen, straffesakshåndteringen og restansesituasjonen ble diskutert. Herunder diskutert hvordan de prioriterte voldssakene og etterforskning av saker med gjerningspersoner under 18 år best kan prioriteres og følges opp fram til påtalevedtak.

Lederen opplyste at særlig avsnitt for vold i nære relasjoner og seksuallovbrudd i den senere tid har rettet fokus mot hvordan nettovergrepssaker kan og bør prioriteres, herunder hvordan disse sakene best kan avgrenses. Til dette antas det å være behov for både etterforskningsmøter mellom politiet og statsadvokatene i konkrete saker i tillegg til behov for generelle føringer og retningslinjer.

4.7. Møte med lederen for PST:

Inspeksjonen ble gjennomført i samsvar med riksadvokatens retningslinjer for PST sitt etterforsknings- og påtaleansvar som nevnt i rundskriv av 20. november 2007 kapittel III.

5. Oppsummering:

Statsadvokatenes gjennomgang av straffesaksbehandlingen for Troms politidistrikt som helhet, viser at politiet fortsetter å levere tilfredsstillende resultater på de aller fleste områdene innen straffesaksfeltet. Straffesaksutviklingen synes å være under kontroll, samtidig som oppklaringsandelen fortsatt er høy og saksbehandlingstiden kort. Politidistriktets restanser for de ikke påtaleavgjorte sakene har vært under negativ utvikling det siste året og er nå under tilfredsstillende kontroll.

Når det ellers gjelder måloppnåelsen for de prioriterte (oppklarte) voldssakene, for saker med gjerningsperson under 18 år og for voldtektssaker, vises til de refererte resultatene foran. Statsadvokatene har en klar forventning om at politidistriktet gjennomgår sine egne rutiner og arbeidsmetodikk for etterforskning og oppfølging av disse sakstypene slik at måloppnåelsen kan forbedres og bringes innenfor de sentralt fastsatte krav.

Statsadvokatene legger atter til grunn at FSI fremstår som godt organisert og formalisert gjennom eksisterende instruksjer og rutiner. Statsadvokaten er, som allerede nevnt, styrket i troen på at FSI bidrar til forhøyet kvalitet på etterforskningen, særlig i straffesakenes initialfase.

Det vises for øvrig til kommentarene foran og til de særskilte kommentarer, tilbakemeldinger og vurderinger som er gitt foran.

Det beklages at denne rapport er avgitt først nå.

Troms og Finnmark statsadvokatembeter ønsker samtidig å takke for meget god og særdeles velvillig mottakelse fra politidistriktets side under gjennomføringen av inspeksjonen.

Gjenpart av dette brev sendes som vanlig Riksadvokaten og Politidirektoratet til orientering.

Lars Fause
førstestatsadvokat

Torstein Lindquister
statsadvokat

Gjenpart: Riksadvokaten
Politidirektoratet, postboks 8051 Dep., 0031 Oslo